



MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

data aplicării

semnăturii electronice nr. 07/1-03/90/1039

La nr. 363/MC/2026

*Referitor la proiectul de lege privind protejarea
monumentelor istorice*

Ministerul Culturii

e-mail: cancelaria@mc.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat

e-mail: cancelaria@gov.md

Ministerul Finanțelor a examinat repetat proiectul de lege *privind protejarea monumentelor istorice (număr unic 363/MC/2026)*, încărcat în sistemul E-legiferare pe 16 iunie 2026, și comunică următoarele.

Reiterăm obiecțiile **la art.51**, expuse prin demersul nr.07/1-03/59/683 din 30 aprilie 2026, după cum urmează:

- la **alin.(1)** textul „ca mecanism financiar bugetar constituit în cadrul bugetului de stat, prin bugetul Ministerului Culturii, cu respectarea Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014” se exclude;

- **alin.(4)** de expus în redacția următoare:

„() Fondul național este parte componentă a bugetului de stat și se aprobă prin legea anuală a bugetului de stat, în corespundere cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.”.

- de completat articolul cu *alineate noi* cu următorul cuprins:

„() Propuneri noi de proiecte mari de investiții capitale publice, înaintate spre finanțare din contul Fondului național, se examinează, se evaluează și se selectează conform modului stabilit de Guvern.

() Distribuirea anuală a mijloacelor Fondului național se efectuează de către Agenția Națională a Monumentelor.”.

Totodată, în contextul modificărilor efectuate de autor, înaintăm următoarele propuneri de îmbunătățire:

- la **art.5** noțiunea „*programul național de restaurare a monumentelor istorice*” de formulat mai detaliat/explicit, întru evitarea precizării lucrărilor ca parte componentă a Programului dat la **art.51 alin.(1) lit. c)**;

- la **art.18 alin.(4)** de expus în următoarea redacție:

„(4) În cazul localităților istorice care fac parte integrantă din Rezervații istorico-culturale sau cultural-naturale, măsurile privind protejarea valorilor istorice, urbanistice și peisajere se realizează de către Rezervația istorico-culturală sau cultural-naturală în coordonare cu autoritățile administrației publice locale.”.

Obiecția dată este determinată de faptul că, potrivit redacției art.18 alin.(1) din proiect Rezervația este o instituție publică. Astfel, Rezervația administrează/gestionează toate obiectele ce fac parte a sitului respectiv, și este responsabilă pentru realizarea măsurilor necesare de protejare. Mai mult, potrivit art.50, autoritățile administrației publice locale, inclusiv UTA Găgăuzia, asigură, în limitele bugetelor aprobate, finanțarea măsurilor de protejare a monumentelor istorice aflate în proprietatea, administrarea sau gestionarea acestora.

- la **art.51 alin.(1) lit. c)** de exclus textul „inclusiv acoperirea costurilor lucrărilor de proiectare, expertizare, conservare, consolidare, restaurare, reabilitare sau reparare a monumentelor istorice ori a părților lor componente incluse în Program”, care nu a fost inclus la avizare anterioară, precum și ținând cont de obiecția expusă la **art.5**.

- la **art.56:**

- la **alin.(1)** de prevăzut data intrării în vigoare la 1 ianuarie 2028;

- **alin.(2)** de expus în redacția următoare:

„La data intrării în vigoare a prezentei legi la articolul 6 alineatul (1) din Legea nr. 12/2024 privind Fondul național al culturii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 70–72, art. 96), cu modificările ulterioare, literele g)–i) se abrogă.”, ținând cont că o hotărâre a Guvernului nu poate depăși limitele competenței instituite printr-un act normativ de nivel superior, și anume Legea nr. 12/2024.

- la **art.56 alin.(2)** conținutul **lit. a)** și **lit. e)** se dublează și urmează a fi comasat.

Suplimentar, reiterăm necesitatea aducerii în concordanță *compartimentului 4.2* din Nota de fundamentare în conformitate cu cerințele stabilite prin Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 și Metodologia de analiză a impactului de reglementare, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.574/2024.

În concluzie, Ministerul Finanțelor insistă asupra luării în considerare a observațiilor și propunerilor formulate.

Secretară de stat

Maia Savva

Executor: Olga Casianova,
tel.: 022 26 27 23
e-mail: olga.casianova@mf.gov.md